

Izhaja — Izvzemši ponedeljek... — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. n... — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu... — Nefranklirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijski list Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaka na mesec L 6.—, pol leta L 32.— in celo leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink; — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.— Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Zborovanje socijalistične parlamentarne skupine v Trstu

Nekoliko odgovora

V svojem referatu o razmerah na zasedenem omenju na sestanku socijalističnih poslancev iz Italije, je urednik Passigli razpravljal o raznih problemih, tičočih se naših krajev in ki čakajo nujno rešitve. V kratkih in krepkih potezah je označil splošno stanje: beseda mu je bila določna in jedrnatna. Vidi se, da se je mož pridno bavil z vsemi vprašanji, se skušal poglobiti vanje in da je v mnogocem dospel do pravega spoznanja vzrokov in učinkov, ki so dovedli do današnjega, res nevdržnega položaja na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in pravnem polju. Vse tisto, kar je Passigli odkrito in brezobzirno ugotovil in razkril pred gosti iz Italije, zadevuje že posebno naš življenj; saj je naš list — v kolikor jih sme objavljati — prava pestra zbirka konkretnih podatkov in dejstev, ki le dokazujejo, kako so na eni strani opravičene obtožbe in obsodbe v rečenem referatu, in — na drugi strani — kako nujno potrebne so temeljite remedure.

V polnem soglasju s poročevalcem smo, ko zahteva za delovno ljudstvo popolne pravice in primerne gospodarske in socialne veljave v človeški družbi. Ali glede političnih pravic — h katerim pristevamo mi na odličnem mestu tudi one narodne naravi — ne moremo slediti Passigliju do zadnjih zaključkov.

On ima pred očesom le socialni in razredni moment; mi pa tudi narodni. In ta je dandanes toliko etična in v svojih posledicah tudi gospodarska in socialna sila, da v resnici daje smer in značaj vsakemu gibanju in stremljenju — pa tudi socialni borbi. Naj socijalisti se tako skušajo prikrižati, hoteli se kazati izključno internacionalne, vendar je neustojljivo dejstvo, da tudi najim nacionalna ideja dela velike preglevine in skrbi ter da jo na morejo izločiti iz političnega in kulturnega življenja.

Kako napačno si socijalisti tolmačijo najnovejšo zgodovino, historične dogodke in njih vzroke — n. pr. zlom Avstrije — in vse, kar je temu sledilo v naših krajih, je pokazal rečen poročevalac že v uvodu svojega poročila. Trdil je namreč, da je bila »la revolucione civile« v oktobru 1918. pred vsem socijalistično delo. Resnica pa je, da so na gibanju onih dni sodelovale vse stranke, a izvestne manifestacije po ulicah so imele celo izrecno nacionalističen značaj; da se je ustanovil iz vseh strank skupen odbor — za javni blagor; — da so proglase tega odbora podpisovali zastopniki strank — tudi narodnih, vsehvisi jugoslovensko; resnica je, da so bili v deputaciji, ki je odšla v Benetke s ententi, tudi jugoslovenski zastopniki, in da se je ta deputacija vozila pod slovensko zastavo in pod vodstvom jugoslovenskega kapitana. Slednje je notorična resnica, da je na zlomu Avstrije in za odepnitev tega ozemlja sodelovalo z odlično silo vse prebivalstvo — posebno jugoslovensko, ki je na bojiščih — po navodilih iz domovine — trumoma polagalo orožje in s tem povzročilo razpad in — konec Avstro-Ogrske!

To so preživa zgodovinska dejstva in odločno moramo odklanjati vsak poizkus, da bi si le ena stranka hotela prisvajati izključno ali vsaj glavno zaslugi ter kovati kapital iz činov, na katerih se složno sodelovali vsi.

Passigli trdi, da so le socijalisti delovali za revolucijo in za absolutno neodvisnost tega ozemlja. Dejstvo pa je, da so ravno oni, ki so sploščka rev propagirali misel neodvisnosti, prvi opustili to misel. Naravnost osupnilo pa nas je veliko mnenje Passiglija o zasedbi politiki prvega gubernatorja generala Pettittija. Saj gre poročevalcu celo tako daleč, da Pettittija naravnost povzdiguje v primeri z nasledniki, s katerimi je zelo nezadovoljen. Passigli trdi kratkoma, da je rečeni general začel uspešno delo pomirjevanja med Italijani in Slovenci — in to z neoporečnim taktom, priznavajoč vsem — torej tudi Jugoslovenom — svobodo sestajanja in izražanja svoje misli. Res je sicer, da je Pettiti ob svojem prihodu tudi napram našim zastopnikom izrekal prijazne obljube; res je pa tudi, da je držalo to le par dni. Skoro je sledilo razpuščanje naših narodnih svetov, prepovedi odpiranja naših šol in vse tisto postopanje, o katerem danes ne moremo govoriti, ki pa bi moralo biti znano tudi Passigliju, in ki je presegalo vse, česar smo se mogli bati. Posledic še dolgo ne bo lahko popraviti.

Skoraj, skoraj se nam dozdeva, da smatra Passigli kot pogoj za pomirjenje med obema narodnostima, da preneha vsako narodno snovanje slovenskega življa in da je bil ravno zato tako zadovoljen s politiko generala Pettittija!

Brezpravni

Zadnji »Učiteljski List« je prinesel pod tem naslovom članek o obupnih razmerah, v katerih je prišiljeno živeti naše učitelstvo. Ker govori sam dovolj jasno, ga podajemo širši javnosti brez komentarja. Članek se glasi:

»Če bi se nam bilo to zgodilo v dobi najhujšega vnaškega režima, ki je sam sebe vse in absolutni gospodar nad vsem, nad zakoni in častmi, s katerimi ravna samovoljno, bi rekli: Ne čudno se, ker meč in svinec nista nikoli ničesar videla, ne stisla, kamoli da bi — še čutila in misla. Pa se ni zgodilo v onih, komaj preteklih dneh, ampak danes, v dobi vladanja civ. oblasti, katerih naloga je, da preko stopnja sovražstva zbesnele ulice gledajo v življenje z jasnim pogledom, da vidijo v zakonu zakon, v pravici pravico in v krivici krivico. Do poslednjih dni smo vedno mislili, da je pot, na katero so krenili kompetentni faktori, je hipna zamota, nesporazumjenje, ki sta sicer bila za marksaterega izmed nas usodopolna, a verjeti smo, da to stanje ne bo večno, da bosta na mesto nasila in krivice stopila praviznost in medsebojno razumevanje. V teh dneh so nas pa poučili, da smo se v stvari temeljito motili in da se bodo povrnilo zopet vsi tisti križi in težave, ki smo jih morali preprečiti v dobi vojaškega paševanja in v nj sledočem režimu civilne vlade.

De ne bomo na dolgo in široko razkladali cele zadeve, naj sežemo naravnost v njeno jedro ter ga razegnemo pred očmi jugoslovenskega učitelstva naših pokrajev. Znano je vsakomur, da je predsedništvo naše »Zveze« vsikdar, ko se je komu izmed nas zgodila krivica, ni ga je zadeto nenadoma preganjanje od stra-

ni naših šolskih oblasti, interveniralo nešteto-krat v prilog prizadetim, pojasnilo vsak posamezni slučaj s potrebno objektivnostjo in stori- lo sploh vse, kar se je dalo storiti v obrambo moralnih in materialnih koristi posameznika, njegove osebnosti svobode i. t. d. V največ- jih slučajih je bil uspeh ničev, ali pa tako mini- malen, da je moralo samo naše predsedstvo in po njem tudi učitelstvo priti do prepričanja, da živimo v dobi popolnega brezpravja.

To nam je v zadnjih dneh potrdila tudi sama šolska oblast na usta višjega deželnega šolskega nadzornika.

Predsedstvo »Zveze« se je bilo podalo v teh dneh na gen. civ. komisariat in urade gorome- njenege državnega funkcionarja, da pospeši pri njem rešitev nekaterih znanih učiteljskih zadev, ki se vlečejo že mesece in mesece. Na tem sestanku je viši deželni nadzornik čisto natančno določil svoje in šolske oblasti stališče do jugoslovenskega učitelstva: Njegove misli navažamo dobesedno: »Zasedbena oblast ima pravico obdržati v službovanju one, ki jih sama hoče obdržati in ki ji ugajajo. Vsi učitelji so nastavljeni le provizorično, ker ni bil doslej še ničče uradno potrjen. Tudi so učitelji sami pri- znali to svoje provizorično službeno stanje s tem, da so vložili na šolsko oblast na tozadev- ne prošnje za službeno potrditev. Če oblast koga premešči, je to le milost, ki mu jo izkaže, ker ga lahko kar odstavijo in pošljejo »z Bo- gomo« ali »k vragu«, kakor že sama hočejo. Vse delovanje jugoslovenskega učitelstva smatra šolska oblast za protitalijansko in protidržav- no. Z ozirom na napade (Učit. Lista in drugih slovenskih časopisov), katerim je ona izpo- slajena zaradi ravnanja z učitelstvom, bo pristojna tudi ona objaviti v skrajnem slučaju potom italijanskega tiska vse tozadevne slu- čajne učiteljskega delovanja, ki jih natančno pozna in bo tako dokazala njih krivdo. Končno ne more šolska oblast razumeti, kako da učitelstvo ne uvideva njene dobrohotnosti do šole in njega samega.« Predsednik je ovrgel vse te obdolžitve šolske oblasti in obenem pripil, da deluje jugoslovensko učitelstvo v zmislu izjave, ki jo je bilo podalo že večkrat na kompetentnih mestih, v pomirjenju obeh narodnosti, ki žive na tem ozemlju.

V resnici ne vemo kak komentar naj pišemo besedam, ki nam jih je poklonil v imenu vlade višji deželni šolski nadzornik. Vemo pa samo to, da so tako jasne kot solčna luč in da nam potrjujejo še enkrat, da smo prodana, brez- pravna raja, ki naj živi odsej popolnoma od mrškov in nemilosti sedanjih močnikov.

Na nerodni solifem o priznanju provizo- ričnega službenega stanja od strani samega učitelstva je šolska oblast postavila svojo vse- gomočevo vladansko pašico, ki deli in bo od- slej delila pravico in krivico, kakor se ji bo zdelo.

Jugoslovenskemu učitelstvu pa ne moremo nikdar dovolj priporočati, naj vrši svoje kul- turno dolžnost v šoli in izven nje i zanprej v taki meri kakor doslej, naj bo pri vsem svo- jem delovanju resno in previdno, naj vrši stro- go svojo stanovsko dolžnost in naj ne nudi nikdar nihi najmanjše prilike, da Damoklejev meč popolne brezpravnosti, v katero ga je pahnila ironija življenja, ne pade na njegovo nedolžno glavo. Pravo in pošteno delo za šol- stvo in narod bo najboljši in obenem najvs- pešnejše orožje v boju proti nasilju bodo- čih dni.

Pred ljudskim glasovanjem na Koroskem

NEMCI SO IZGUBILI VSAKO UPANJE
CELOVEC, 7. Na današnji seji, ki je trajala od 11. do 13. ure, je plebiscitna komisija skle- nila, da se bo glasovanje v pasu B vršilo dne 31. oktobra. Ker pravi senzenrenska mirov- na pogodba: »Če glasovanje v pasu A izpade v prilog državi SHS, se bo vršilo glasovanje v drugem pasu tisti, dan, ki ga določijo komi- sija.« — se gornji sklep te komisije tolmači v smislu, da smatra pas A kot izgubljen za av- strijsko republiko.

Glasovalci dobe na volišču kuverto, v ka- teri bosta dve glasovnici: bela in zelena. Zele- na je za Avstrijo, bela za Jugoslavijo. Kdor hoče glasovati n. pr. za Jugoslavijo, naj pre- rže zeleno glasovnico, belo pa pusti celo; po tem naj obe vtakne v kuverto.

NEMSKA NASILSTVA
VELIKOVEC, 7. V velikovškem okraju sle- pičo nasprotniki Slovence, da morajo od zele- ne glasovnice odtrgati košček in ga vzeti s seboj, češ da bodo dobili za vsak košček pla- čilo. S tem hočejo uničiti veljavnost naših gla- sov. Plebiscitna komisija ničesar ne vidi, kar uganjajo nasprotniki.

VELIKOVEC, 7. Celovški Nemci organi- zirajo štiri delevske bataljone in tri bataljone dijakov ter takozvano »Einwohner-wehr« s pri- voljenjem medzavezniške plebiscitne komisije. Te ljudi hočejo poslati deloma že v noči od četnika na petek v cono A, ostale pa v noči od sobote na nedeljo. V slovenskem zaledju pa organizirajo stavko železničarjev in vseh nem- ško čuteh državljanov kraljevine SHS. Pre- trgtati hočejo brzojavne in telefonske zveze ne samo v glasovalnem ozemlju, ampak tudi po vsej Sloveniji. O tem načrtu se je izvedelo od zanesljive nemške strani. Razumljivo je, da v plebiscitno komisijo, ki ne nemške priprave mirno gleda, nimamo nabenega zaupanja. Raz- položenje našega ljudstva je izvrstno.

VPRASANJE O ZASEDNJU PO NEVTRAL- NIH ČETAH SE NERESENO

DUNAJ, 7. »Politische Korrespondenz« jav- lja, da je veleposlaniška konferenca odklonila predlog avstrijske vlade glede zasedanja ko- roškega glasovalnega ozemlja po mednarod- nih četah. V vprašanju zasedanja z nevtralnimi četami se ni padla odločitev. Avstrijski

državni urad za zunanje zadeve je danes na- ročil avstrijskemu poslaniku v Parizu, naj nul- no obnovi prošnjo za odposlanje mednarodnih ali nevtralnih čet v korosko glasovalno ozem- lje in orisje veleposlaniški konferenci »dejan- ski« položaj.

KOROSKI OPROSCENI VOJASKE SLUŽBE
BELGRAD, 7. Ministrski svet se je v eni svo- jih zadnjih sej bavil z vprašanjem o osvobo- ditvi vseh Koroscev od vojaške službe in o uvedbi mlince na severni meji na Štaterskem in Koroskem.

ODPOKLICANI NAVARINI
PLIBERK, 7. Predsednik okrajnega sveta v Pliberku italijanski podpolkovnik Navarin, ki je izzval znani incident preteklo nedeljo, je bil odpoklican. Na njegovo mesto pride ita- lijanski major Carara.

JUGOSLOVENSKI DELEGAT V PLEBISCIT- NI KOMISIJI O GLASOVANJU
LJUBLJANA, 7. Minister Jovanovič, jugo- slovenski delegat v mednarodni plebiscitni komisiji, je izjavil poročevalcu »Jutra« sle- deče:

»Naš narod na Koroskem bo sam določil svojo usodo in odločil se bo za Jugoslavijo. Ta naš narod je zaveden in trden in on sam je najtrdnješa opora jugoslovenske delegacije v plebiscitni komisiji. Korosko ljudstvo prenaša nemški teror in ne odgovarja nanj z nobenim protiterorjem, ker hoče dati na dan glasova- nja najboljši odgovor na vse nemški teror s tem, da bo glasovalo za Jugoslavijo in se na ta način osvobodilo za vselej vsakega terorja.

Bil sem med našim koroskim ljudstvom in govoril sem z ljudmi. Vse to ljudstvo trdno ve- ruje v svojo zmagi, vsi so enako odločni: moški kakor ženske in zato bo to ljudstvo v resnici tudi zmagalo!

Naša zmagi je sigurna, o tem ni nobenega dvoma. Nemci se trudijo dotazati, da vlada na našem glasovalnem ozemlju teror, ker upa- jo, da se jim na ta način posreči odgoditi ple- biscit in z diplomatskimi sredstvi doseči us- peh, ki ga pri glasovanju ne morejo doseči. V resnici se pa od naše strani ne vrši noben teror, na našem glasovalnem ozemlju ni bil še nobeden Nemec niti ranjen, kaj še le ubit, med- tem ko so Nemci na našem glasovalnem ozem- lju že ubili enega našega orožnika, dva pa ranili!

In vendar so Nemci organizirali časopisno gonjo proti našemu terorju. Dunajsko, berli- nsko, italijansko in tudi drugo časopisje je pol- no poročil o tem terorju, ki ga sploh ni in za- hleva, da bi naše glasovalno ozemlje zasedle zavezniške čete, samo da bi se plebiscit odgodil.

Proti vsemu temu se mora konstatirati, da je koroski plebiscit pripravljen pod najbolj ugodnimi pogoji, kakor ni bil do sedaj priprav- ljen še noben plebiscit.

Italijansko-jugoslovenska pogajanja

CURIH, 7. »Švicarska brojavna agencija« poroča o razgovoru svojega poročevalca s tajnikom parlamentarne skupine italijanske ljudske stranke, posl. Tevinjem. Tovini se je doteknil tudi jadranskega vprašanja. Na poro- čevalčev vprašanje, ali je rešitev jadranskega problema možna, je odgovoril Tovini: »Lah- ko zagotavljam, da je italijanska vlada trdno odločena, priti čim prej do rešitve. Pogoji po- gajanj so taki, da bi ne smelo biti težavno do- seci sporazuma, ako nasprotna stran ne zavz- ame odločno nasprotnega stališča. Najvišji in- teres Italije je, da se njeni ekspanziji proti vzhodu odpre presta pot.

Izjava posl. Tovinja je tembolj zanimiva, ker je bil zmenovani navzoč pri razgovoru Gioiittija z Lloyd Georgeom v Lucernu.

POSVETOVANJA V BELGRADU
ZAGREB, 7. »Novosti« javljajo iz Belgrada, da je bila za večer določena seja ministrskega sveta, na kateri bi se bilo imelo razpravljati izključno samo o jadranskem vprašanju. Seja pa se je odgodila, ker so nastopile razne ovire, in tako ministrski svet še ni končno ve- ljavno sklepal o direktivah našim delegatom za pogajanja z Italijo. Nekaj dni že razpravlja vlada o spomenici Andrije Radovića. Z mero- dajnih strani doznajajo, da bomo dosegli spo- razum z Italijo najpozneje do druge polovice tega meseca, ker bodo pogajanja trajala samo nekaj dni.

ITALIJA POČAKA IZID KOROSKEGA GLASOVANJA

ZAGREB, 7. »Riječ« javlja iz Belgrada: Italijanska vlada zavlčuje pogajanja, ker želi počkat rezultatov plebiscita na Koroskem. Od rezultatov plebiscita je odvisno, kako bo na- stopala Italija pri pogajanjih.

POGAJANJA SE BODO VRŠILA V BENETKAH?

PARIZ, 7. Jugoslovenski poslanik v Rimu je izjavil, da se bodo pogajanja med Jugoslavijo in Italijo o jadranskem vprašanju pričela 28. t. m. v Benetkah.

Program jugoslovenske delegacije

ZAGREB, 7. Današnji »Obzor« javlja iz Bel- grada, da trdijo politični krogi v Belgradu, da so biza vlade, da naša delegacija ne bo od- stopila od minimalnih zahtev, če bi italijanska vlada zavlčevala sporazum in če bi hotela razpravljati o stvarih, za katere konferenca ni merodajna, posebno če bo stavila pogoje ki želijo narodno in državno pravo Jugoslovenov, bodo naši delegati prekinitvi pogajanja. Vladi in parlament sta v tem pogledu v popolnem soglasju.

IZ JUGOSLAVIJE

BLAGOVNI PROMET MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO USTAVLJEN.
MARIBOR, 7. Jutri bo vsled velikih težkoč, ki so zavladale na avstrijskih progah, ustavljen železniški promet v Avstrijo. Odpremi se le še blago, ki je bilo oddano v ekspedico do dne 3. septembra, pozneje predano blago pa se bo naj- brž stavilo strankam na razpolago.

Komisija za ureditev meja med Avstrijo in Jugoslavijo

LONDON, 5. Državni tajnik Magiar, voditelj državne pisarne, je sprejel zastopniške medna- redne komisije za ureditev meja med Avstrijo in Jugoslavijo in je v svojem govoru izrazil nado, da komisija po začetanju meja pripravi Avstriji neobhodno potrebna sredstva za do- vršitev pozitivnega gospodarskega delovanja, da si pridobi skromen, toda znošen obstanek in da si vzpostavi državo, ki je morala točko pretrpeti. V imenu Anglije je zagotovil polko- vniki Kraven, da bo izvrševala svojo nalogo s temi smericami.

RAZDELITEV MONITORJEV.

BELGRAD, 7. Iz Pariza javljajo: Poslaniška kon- ferenca v Parizu je sprejela odlok svoje pomor- avstro-ogrške mornarice na Donavi. Po tej na- redbi dobi kraljevina SHS 4, Rumunska 3, 2 moni- torja za ostalena na razpolago podonavski komi- siji v Budimpešti. — »Politika« meni, da ju- goslovenska vlada ne bo pristala na tako razdeli- tev monitorjev, ker je samo jugoslovenska vojska zapolnila vse monitorje.

NARODNA BANKA.

BELGRAD, 7. Večraj dopolne je izvolil glavni odbor Narodne banke za glavnega ravnatelja Dra- gojuba Novakovića, za kontrolnega ravnatelja Stojvo Gajića in za upravnega ravnatelja Šajno- vića. Redni zbor akcionarjev Narodne banke bo 11. novembra v Belgradu. Upravni odbor je skle- nil razpis 40.000 novih delnic. Subskripcija se prične dne 1. decembra t. l. Prvi del vplačila bo znašal 130 dinarjev v zlatu. Akcija bo dana v sub- skripcijo po kurzu 703 dinarje v zlatu.

KOMISIJA PROTI DRAGINI

BELGRAD, 7. Komisija za izdelavo naredb proti dragini je dovršila svoje delo. Komisija je bila razdeljena v dve sekciji in sicer v sekci- jo za prisilne odredbe proti dragini in v sek- cijo za organizacijo zasebne inicijative. Prva sekcija je izdelala zakonski načrt, ki ga bo minister za prehrano in obnovo zemlje jutri predložil ministrskemu svetu. O glavnih prin- cipih, ki jih vsebuje ta zakonski načrt, se bo se poročajo: Druga sekcija je medtem sprejela načrt uredbe o organizaciji zasebne inicijati- ve in o podpiranju konsumnih združenj javnega značaja, ki se v splošnem bavijo s preskrbo- vanjem konsumentov. V predlogu te sekcije je tudi zahteva, naj se v finančni zakon za leto 1920-21 vstavi naknadno dopolnilo o otvorit- vi kredita 500 milijonov dinarjev, iz katerih bi se nakazovala konsumnim združenjem in apro- viciacijam sredstva za obratni kapital. Mini- strstvo za prehrano bo ta predlog izročilo mi- nistrstvu za finance. Po predlogu komisije naj bi se v ministstvu za prehrano in obnovo de- žele ustanovili poseben odbor strokovnjakov in zastopnikov konsumnih organizacij, ki naj bi vodil vse tozadevne posle. Novi predlog o približanju dragine se bo predložil parlamentu bržkone še tekoči teden. Po novem zakonskem načrtu bi se imel izvršiti popis hrane in vseh življenjskih potrebščin ter blaga po trgovinah in skladiščih. Cene živih in blaga bi se maksim- irale. Revizije naj bi se ponovno uvedle ter kaznovali brezvestni trgovci. Nepošteno spe- kulacije naj bi se kaznovale z zaporo do 1 leta in globo do 200.000 dinarjev. Razen tega bi se smele nepoštenim trgovcem zapreti trgo- vine. Nekaj članov odbora je predlagalo smrtno kazen za spekulante, ki na brezvesten način dvigajo cene blaga in živih.

PROFESORSKA SKUPščINA V BELGRADU.

BELGRAD, 7. Danes dopolne je začela tu pro- fesorška skupščina, ki bo trajala tri dni. Vse delegate so odposlala profsorska društva iz Bos- ne, Dalmacije in Slovenije. Slovensko profesors- ko društvo zastopata ravnatelja Vajda in Bevk. Hrvatsko profesorsko društvo ni poslalo svojih delegatov, pač pa so navzoči disidentje tega dru- štva, ki imajo večino med hrvatskimi profesorji. Skupščine se je udeležil tudi minister za pro- svoto Pribičević. Za predsednika je bil izvoljen ravnatelj Svetolik Stefanović, za podpredsednika Živanović. Tudi komunisti so postavili svojo pre- sedstveno listo, ki pa je dobila le malo glasov. Danes je bilo sklenjeno, da se ustanovi jednotno društvo za celo Jugoslavijo. Predlog je bil spre- jet soglasno in z velikim navdušenjem.

Vojaška pomoč Zedinjenih držav Rumuniji in Jugoslaviji

NEW-YORK, 6. Predsednik Wilson je pos- lal republikanskemu senatorju Lodgeju pismo, s katerim ga obvešča, da je trditve, ki jo je ta poslednji izjavil za časa volitev, češ, da je predsednik obljubil vojaško pomoč Zedi- njenih držav Rumuniji in Srbiji v slučaju vpa- da, brez vsake podlage.

Stambulski na potovanju

SOFIJA, 7. »Preporoč« javlja, da je odpotval ministriki predsednik Stambulski 5. t. m. iz Sofi- je v Pariz in London. Medpotoma obišče tudi Prago, Belgrad in Bukarest. Kakor javlja bel- grajska »Politika«, se ustavi Stambulski na svoji poti v Pariz 2 dni v Belgradu. Tjaki pride uradno, da se odpočije in da se po privatnih raz- govorih informira o razpoloženju belgrajskih po- litičnih krogov.

PRAGA, 7. Povodom prihoda bolgarskega mi- nistrskega predsednika Stambulskega se v čeških listih množijo glasovi o potrebi obnove starega češko-bolgarskega prijateljstva. »Venkov« ob- javlja danes uvodnik iz pera bolgarskega trgo- viskega ministra Daskalova. Daskalov povdarja, da je danes Bolgarija povsem druga nego je bila pred vojno. Želi si predvsem miru in prijateljskega sožitja z vsemi sosedi, zlasti z Jugoslovenci. Srčno si želi sodelovanja s Čehi na gospodarskem, kul- turnem in političnem polju. S pomočjo Čehov se nadaje Bolgarija, da obnovi svoje zveze z osta- limi slovanskimi brati. — Prihodu Stambulskega pripisujejo češki politični krogi velik pomen.

RAZPUST BOLGARSKE VOJSKE.

BELGRAD, 7. Iz Sofije poročajo: Narodno so- branje je v prvem čitanju sprejelo zakonsko pred- logo o razpustu bolgarske vojske. Po tem projektu, ki odgovarja določbam mirovne pogodbe, stopi na mesto vojske orožništvo, ki bo štelo 20.000 mož in ki bo izključno skrbelo za državi za vzdrževanje miru in reda. Za ta zakonski načrt so glasovali samo poslanci zemljeladske stranke, dočim so vse druge stranke glasovale proti in zahtevale, da se naj vlada obrne novič na entento in skuša do- seči, da se spremeni določba, ki ureja razpust bolgarske vojske.

Trgovinska pogodba med Českoslovaško in Bolgarijo

LONDON, 7. Reuterjeva agencija poroča, da je Českoslovaška sklenila z Bolgarijo trgo- vinsko pogodbo, podobno pogodbi, sklenjeni z Jugoslavijo.

Nemški socijalisti v Českoslovaški proti Komunistom

PRAGA, 7. Kongres nemških socijalnih de- mokratov v Karlovih varih je z dvotrejninsko večino odobril resolucijo proti tretji inter- nacionalni.

Trgovinski odnošaji med Českoslovaško in Italijo

PRAGA, 7. V prvi seji češko-slovaško-ita- lijanskega odbora za italijanske izlozbe vzor- cev v Pragi so bili izvoljeni kot funkcionarji v odboru: predsednik cav. Richeiti, podpred- sednik Votruba (predsednik predstaviteljstva izlozbe vzorcev v Trstu) in tajnik dr. Bene- detti. Razen teh so bili navzoči v seji tudi cav. Ballerini, trgovinski pridodetecji pri italskan- skem poslanstvu v Pragi, dr. Turnovski, kot zastopnik češko-slovaškega ministrstva za trgovino, in gospoda Dadaneca in dr. Olivi.

Razkritje velikanskih kapniških jam na Moravskem

PRAGA, 7. Nekaj kilometrov od Brna so razkrili v bližini jame »Macocha« več ogrom- nih kapniških jam, ki se raztezajo na daljšav pol ure v smeri proti jami Katarka. Ze po do- sedanjih raziskovanjih je soditi, da razkritje jame prekašajo — toliko po vnani podobji, kolikor po bogastvu in raznovrstnosti form — vse, kar je do sedaj poznane na svetu, ne iz- vzemši postojske jame. Zasluga za razkritje novih jam gre znanemu raziskovalcu Krasa dru. Absolonu.

Pogajanja za vstop Poljske v Malo entento

LONDON, 6. »Daily Chronicle« poročajo iz Varšave, da pričakuje tamkaj Take Jonsca, predsednika romunskega ministrskega sveta, radi pogajanj vstopa Poljske v »Malo entento«, sklenjeno med Českoslovaško, Jugoslavijo in Rumunsko.

Odnosaji Rusije do drugih držav

Premirje med sovjetsko Rusijo in Poljsko sklenjeno

VARSAVA, 6. Premirna pogodba med so- vjetsko Rusijo in Poljsko vlado je bila skle- njena 5. t. m. zvečer; na podlagi tega dogo- vora se morajo sovražnosti prenehati pričem- ši najkasneje v petek 8. t. m. Na izvzmem dokumentu se prglajata podpisata Domskega, predsednika poljskega odposlanstva, in Joffea, predsednika ukrajinsko-ruske delegacije.

Kmetje morajo preskrbeti ruske sovjele v mestih

HELSINGFORS, 7. Ruska agencija poroča, da je Ljenn obdobje dne 2. oktobra v »Krasni Gazeti« nov obdobj, v katerem pozivlja kmetje pod kaznijo strogih represalij, da morajo vo- ziti v mesta določene množine žita, katero se izroči tamkajšnjim sovjetom.

Pojtsko-litvinski sporazum

LONDON, 7. Agencija »Reuter« potrjuje vest iz verodostojnega litvinskega vira, da se sklep litvinsko-pojtskega sporazuma pričakuje za jutri v Suvalu.

Komisija za zrakoplovne stvari

VARSAVA, 6. V teh dneh prispe v Varšavo komisija, sestavljena iz 28 medzavezniških častnikov, ki se bo bavila z vprašanjem glede zrakoplovbe, ki v mirovni pogodbi ni bilo rešeno.

WRANGLOVA POROČILA.

CARIGRAD, 6. General Wrangl je objavil sle- deči resume o svojih operacijah v septembru 14. so naše čete prečele z napadom, potokle so- vražnika in si osvojile Verkanekmak-Carekonstan- tinovak in Pologoj. 19. smo zavzeli Oriokov in Geulaj-Polo in naša konjenica je sovražnika za- sodelovala. Sovjetske čete v odseku Aleksan- drovsk v številu ene divizije so se udale. Aleksan- drovsk smo zasedli in podili sovražnika v smeri proti Snelinjevu.

